

EEVA LOUKO

PAKENE
ennen aamua

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Kirjailija kiittää Espoon kaupunkia taideapurahan myöntämisestä.

Copyright © Eeva Louko ja Kustannusosakeyhtiö Otava 2024

ISBN 978-951-1-47569-9

OTAVA
KIRJAPAINO

Keuruu 2024

*Lillanille, joka lähti
kanssani majakkaseikkailulle*

Sähke

26.7.1941 klo 1.26

Bengtškär

Majakalle hyökätty.

Vihollisjoukon pääluku noin 60. Kovaa tulitusta.

Kaatuneita on.

Tarvitaan lisäjoukkoja.

PERJANTAI 29.9.2023

Bengtskärin majakka

14.02

Majakka kohosi horisontista kuin aave.

– Se on mieletön, Ronja huudahti ja nousi seisomaan heiluvassa veneessä nähdäkseen paremmin.

Vielä äsken näköpiirissä oli ollut pelkkää merta. Se oli jatkunut silmänkantamattomiin. Lähdettyään Kemiönsaaren eteläkärjessä sijaitsevasta Kasnäsin satamasta he olivat soljuneet pitkin rannikkoa monta kymmentä minuuttia. Saaristomeri oli kuljettanut heitä kevyesti heiluttaen kohti tuntematonta. Kapea väylä johdatti heidät Hiittisten saaristoryypään ja Rosalan kalastajakylän ohi. Se oli 18 kilometrin päässä Bengtskärin majakasta ja viimeinen kiinteä maamerkki ennen kulkua avomerelle. Sitten sininen äärettömyys oli nielaissut heidät kokonaan.

Siksi muutos näköpiirissä oli kuin taikatempu: vilkkaana välkehtivän veden keskeltä erottui yhtäkkiä jotain mustaa ja suoraviivaista, meren muotoihin kuulumatonta. Hahmo kasvoi, ääriviivat tarkentuivat – ja lopulta majakan ylväs torni kohosi laakeasta saaresta suoraan taivasta kohti.

– En ole ikinä nähnyt mitään tällaista, Ronjan vieressä seisova Ansku huusi moottorin ja meren jylinän yli.

Ansku veti takkiaan korviin. Pipo oli unohtunut kotiin, ja viima oli hyttävä.

Ronja huusi takaisin, mutta vastaus katosi pärinään ja tyrskyyn. Saaristomeren syyspuhuri puhalsi suoraan naamaan ja sai

hampaat kalisemaan. Meri roiskui ympärillä musteenvihreänä, syksyn matalalla kelluva valo viilsi silmiin.

Ronja huomasi Millan kivunneen sisähytistä haukkaamaan happea. Hän seiso i hieman edempänä ja piti kiinni turvakaiteesta. Vauhdilla kulkeva pieni tilausvene kallistui yhtäkkiä, kun se kääntyi yhdeksänkymmenen asteen kulmassa. Näytti siltä, että Milla horjahtaisi kohta veteen. Hän kiljahti ja tarrasi vieressään seisovan Freddy n hihaan. Mies naurahti ja nappasi Millan kainaloonsa.

– Rantaudutaan, vene kurvaa jo laituria kohti, Lauri sanoi ja osoitti laakeaa, ajan sileäksi kiillottamaa kumpuilevaa kalliota.

Kiven teräksinen pinta levittäytyi näkökentässä heidän läheisyydessään sitä vauhdilla. Sitten vene surffasi isossa kaaressa vasemmalle, ja he pakkautuivat tiiviisti kaidetta vasten. Kallistus helpotti yhtä nopeasti kuin oli alkanutkin. Moottorin ääni laantui samaan tahtiin aaltojen kuohunnan tasaantuessa. Kokenut kuljettaja liu’utti piskuisen veneen laituriin kuin Tetris-palikan koloonsa. Se ei jäisi siihen pitkäksi aikaa vaan palaisi takaisin mantereelle saman tien. Paluu olisi vasta seuraavana päivänä.

Lauri huikkasi vielä jotain, mutta Ronja ei kuullut mitä. Kallion povesta kohoava majakka vaati hänen kaiken huomionsa. Se veti vastustamattomasti puoleensa kuin magneetti.

Majakan pihamaa

14.30

– Kaikki alkoi höyrylaiva Helsingforsin haaksirikosta uuden vuodenpäivänä vuonna 1905. Sen jälkeen majakan rakentamispäätös oli helppo tehdä, kirjoneulepuseroon ja merimieslakkiin pukeutunut nuorukainen aloitti.

Itsensä Nilsiksi esitelty mies oli sama tyyppi, joka oli ottanut heidät vastaan laiturilla. Tietävä hymy paistoi Saaristomeren auringon ahavoittamilta kasvoilta, vaikka mies oli korkeintaan kolmekymppinen.

– Kukaan ei halunnut enää yhtäkään uhria näille vesialueille.

Nils oli selvästi kertonut tarinan lukemattomia kertoja aiemmin, lukemattomille saarella vierailleille turisteille. Heidän kaltaisilleen maakravuille, jotka lähtivät etsimään saaristolaiselämystä majakkaluodolta. Nyt tilausajolla saapunut pieni ryhmä istui kuluneilla vihreillä penkeillä, kuka missäkin graniitti- ja tiilipintaisen majakan juurella, kuuntelemassa merimiehen alkunfoa paikan monitahoisesta historiasta. Kymmeniä päivävieraita vetävät pitkät penkkirivit tuntuivat pienelle porukalle aivan liian suurellisilta.

Ronja siristeli horisonttiin malttamattomana. Hän olisi jo halunnut mennä tutkimaan karua saarta ja sen suoraan avomereen

jyrkkinä laskevia kallioita tarkemmin. Jännittävältä näyttävää bunkkeria saaren länsikärjessä. Hän halusi jo kiivetä 52 metrin korkeuteen majakan valohuoneeseen ja katsoa sieltä avautuvaa horisonttia ja maisemaa. Sieltä näkisi lähellä olevaan Hankoon, eikä Viron Hiidenmaakaan ollut kuin 80 kilometrin päässä. Hän halusi haahuilla kallioilla auringonlaskuun asti. Ja jos olisi pilvetön yö, tähtitaivas ja Linnunrata saattaisivat erottua mustasta taivaankannesta.

– Rakennus saatiin valmiiksi alle vuodessa 120 hengen voimin, ja graniitti louhittiin paikan päällä, eikö ole uskomatonta, Nilsin laulava puheenparsi kantoi kalliolla.

Ronjan pitäisi kyllä kuunnella tarkkaavaisesti. Tämä oli virkistytymisreissu kavereiden kanssa, mutta hän oli keksinyt matkaa edeltävänä iltana mahdollisen juttuaiheen. Freelance-toimittajana hän voisi lyödä kaksi karpästä yhdellä iskulla: ainutlaatuinen Turun saaristo ja eteläisin asuttu paikka Suomessa, jo se herätti mielikuvituksen. Mutta lisäksi pitäisi keksiä tuore kärki – mikään perinteinen majakkaesittely ei kävisi päinsä. Jotain uutta ja kiinnostavaa pitäisi löytää, jotain, mistä kukaan ei ollut vielä kirjoittanut. Ronja oli varma, että idea pulpahtaisi viikonlopun aikana mieleen. Kun se löytyisi, olisi helppo myydä juttuidea ja lähteä valokuvaajan kanssa uudelle reissulle majakalle. Oli oikeastaan mahtava sattuma, että Millan uusi poikaystävä oli ehdottanut matkaa juuri nyt. Laajentaminen matkajuttuihin olisi Ronjan free-uralle merkittävä juttu.

Tarkoitus oli totta kai tutustua kyseiseen uuteen miesystävään. Ronja tiesi miehen entuudestaan julkisuudesta, kukapa ei – naama oli viihdeohjelmasta tuttu todennäköisesti kaikille suomalaisille. Varmaankin juuri kontaktiensa ansiosta mies oli onnistunut järjestämään matkan, vaikka syksy oli jo pitkällä ja saaren yöpymispaikat buukattu täyteen jo keväällä.

Ronjan katse harhaili tilausajon mukana tullessiin vieraisiin. Heitä ei todella ollut tullut saarelle kuin kourallinen: heidän oman kuuden hengen porukkinsa lisäksi vain viisi aikuista ja yksi pikkulapsi. Ronja kurkki hajamielisenä eturiviin, missä istui nuori pariskunta taaperon kanssa. Kolmen poppoo ei näyttänyt pysyvän paikoillaan, ilmassa oli säätöä kuten pikkulapsiperheissä usein. Naisen hiukset olivat sotkuisella poninhännällä ja takki hutaisten päälle vedetty. Hän hääräsi vierellään venkoilevan taaperon ympärillä, kumartui toistuvasti tämän puoleen, kuiskutteli lapselle, esitteli tavaroita ja yritti saada tätä jaksamaan vielä hetken. Vaikka Ronja näki naisesta vain sivuprofiilin, hän huomasi silti tummat silmäanaluset ja kalpeat kasvat. Ehkä lapsi oli valvottavaa sorttia. Samassa taapero päästi turhautuneen räähkäisyn ja pyörähti lankkuna nurmikolle penkkien väliin. Nainen huokasi, kääntyi vieressä istuvan miehensä puoleen ja kuiskasi jotain yrittäen olla häiritsemättä muita. Mies näytti ymmärtävän yskän, ja pariskunta vaihtoi nopeasti paikkoja. Sitten mies kurkkasi penkin alle, missä lapsi venkoili ja pyöri. Mies pysyi puoliksi kadonneena penkkien väliin. Ilmeisesti lapsi ei aikonut tulla sieltä pois helpolla.

Ronjan katse vaelsi. Etummaisen penkin toisessa päässä selostusta kuuntelivat Anton ja Ansku. Ilmeet olivat happamat. Todennäköisesti kumpikaan ei olisi jaksanut omalla lapsivapaallaan kuunnella toisten jälkikasvun kirkunaa tai säätämistä. Anton näytti kuitenkin ihan erityisen myrtsiltä. Mikähän sitä tällä kertaa riepoi – välillä Ronjasta tuntui, että Anton ei ollut koskaan tyytyväinen. Ehkä se johtui hänen ammatistaan rikostutkijana, näkihän hän työssään aivan kamalia asioita. Mutta toisaalta, luulisi että joskus jokin kirvoittaisi miehestä edes pienen hymyn. Edes virnistyksen. Mutta ei.

Suoraan Antonin ja Anskun takana toisella rivillä istui kauttaaltaan goretexiin pukeutunut hoikka ja jäntevä nainen. Hän

ei ollut mukana tilausveneessä. Oliko hän jo valmiiksi saarella? Ronja muisti lukeneensa, että luodolle pääsi myös omalla veneellä. Ehkä nainen oli purjehtinut paikalle, ainakin vaatetuksen puolesta se sopisi kuvaan. Naisen vieressä penkillä törrötti valtava, täyteen ahdettu rinkka, ja kaulassa roikkui suurella objektilla varusteltu järjestelmäkamera. Naisen ikää oli vaikea arvioida. Keski-ikäinen, Ronja ajatteli, mutta kuitenkin lähempänä viittä- kuin neljäkymppiä.

Naisen vasemmalla puolella istui lempeän näköinen eläkeläispariskunta. Naisen asu oli tyylikäs, ja sen viimeistelivät kauniit, helmenharmaat hiukset, jotka välkehtivät pilvien takaa siivilöityvien auringonsäteiden osuessa niihin. Mies näytti maanläheisemmältä, ja hänellä oli yllään tummansininen paksukankainen, väljä päällystakki. He nauttivat selvästi olostaan, hymyilivät toisilleen ja Nilsille. He yrittivät ottaa kontaktia myös goretex-naiseen, mutta tämä ei reagoinut mitenkään. Lopulta eläkeläisnainen kääntyi hieman hämillään miehensä puoleen ja kuiskasi jotain. Mies hymyili takaisin.

Reunimmaisina samalla vihreällä penkillä kuhertelivat Milla ja Freddy. He eivät ilmeisesti voineet pitää käsiä erossa toisistaan. Freddy istui Millan lähellä maailmanomistajan elkein ja silitti tämän hiuksia. Milla kääntyi katsomaan taakseen kuin olisi aistinut silmät selässään. Ronja pyöritti silmiään aloitusinfon kestolle, ja Milla hymyili takaisin merkitsevästi. Sitten hän kääntyi takaisin ja laski päänsä Freddyyn olalle. Ele oli rakkaudentäyteinen.

– Voitko uskoa? vieressä istuva Lauri keskeytti Ronjan heinä-sirkkojen lailla pomppivat ajatukset.

Miehen tumma tukka törrötti punaisen, meriseikkailua varten erikseen hankitun Jacques Cousteau -pipon alta. Posket olivat edelleen punakat merimatkan jäljiltä. Hän näytti komealta karkeassa harmaassa villapaidassaan.

– Mitä?

– Tuo, mitä äsken kerrottiin. Majakanvartijat perheineen asuivat täällä pysyvästi talvisotaan asti, pitivät kotieläimiä, ja lapsiakin oli parikymmentä. Mikä paikka temmeltää, Lauri filistelii.

Ronja hymyili hajamielisesti. Millaistahan olisi asua täällä pysyvästi? Kesästä talveen, talvesta kesään, samalla piskuisella saarella, meren ympäröimänä. Ajatus romanttisen karulla kalliosaarella elämisestä tuntui jossain määrin ihanalta, mutta samalla hieman klaustrofobiselta. Jostain syystä se tuntui ennen kaikkea siltä, että olisi vankina. Viiltävän kauniissa paikassa ehkä, mutta silti vankina.

Ronjan katse palasi edessä ilmeikkäästi viuhtovaan Nilsiin. Kirjoneulepaita ja merimieslakki korostivat saaristolaisuutta. Hymy ei ollut hyytynyt koko puheen aikana kertaakaan. Mies kertoi parhaillaan, että heitä oli täällä pysyvästi viisi henkilökunnan jäsentä, jotka vuorottelivat. Tällä hetkellä paikalla oli kolme: Nils itse, keittäjä sekä talonmies. Nils oli korkeintaan kolmekymppinen, jos sitäkään. Millaistahan nuoren miehen elämä täällä oli?

– Mutta eihän täällä ole ollut majakanvartijoita enää pitkään aikaan. Kuka tämän nykyään omistaa, tiedätkö? Ronja supatti Laurille.

Nilsiltä tuli kuitenkin vastaus askarruttavaan kysymykseen ennen kuin Lauri ehti vastata.

– Nykyään majakka on säätiöity, ja valtio on myynyt sen Turun Yliopistosäätiölle. Säätiö, Turun yliopisto ja matkailutoiminnasta vastaava Bengtskär Oy pitävät siitä huolta. Vierailijoita käy vuosittain jopa neljätoista tuhatta, eikä tätä kaikkea olisi mahdollista ylläpitää ilman teitä. Eli kiitos, kun autatte säilyttämään majakan perintöä jälkipolville, Nils lausui.

Porukka alkoi liikehtiä epävarmasti ja tarttua maassa makaviin laukkuihinsa, mutta Nils toppuutteli vielä.

– Vielä käytännön ohjeita, jos sallitte. Ruokasali sijaitsee ensimmäisessä kerroksessa ja lounas tarjoillaan pian. Asuinhuoneet ovat toisessa kerroksessa, ne ovat entisiä majakka-mestareiden ja majakanvartijoiden huoneistoja. Jokaisella on merinäköala. Asuinkerroksen yläpuolella on ullakko, jossa ovat henkilökunnan huoneistot ja varasto. Siellä muuten sijaitsi ennen majakan sumusireeni. Ääni kuului peräti 30 kilometrin päähän, ja sumuisella säällä sitä käytettiin koko ajan. Osaatte varmaan kuvitella, millaiset hermot asukkailla on täytynyt olla.

– Ei kai se enää ole käytössä? lapsiperheen äiti parahti ja sai muussa seurueessa aikaan tyrskähdyksiä.

– Ei, se valitettavasti ammuttiin rikki vuoden 1941 taistelussa. Sodan jälkeen etelänpuoleinen aukko muurattiin umpeen ja siihen asennettiin kaksi ikkunaa. Nykyään ullakolla tosiaan majaillee henkilöstö, Nils osoitti ylöspäin.

Ihmiset kääntelivät päitään kohti taivasta.

– Niin, ja ovet eivät ole lukittuja. Se kuuluu majakan perinteisiin. Eli jos haluatte erityisesti yksityisyyttä, hakekaa avain henkilökunnalta. Kysykää joko minulta tai talonmieheltämme Gustavilta. Parrakas vanhempi herrasmies, löydätte hänet kyllä, Nils jatkoi.

– Ilmeisesti täällä ei ole pelkoa murtovarkaista, kun ovetkin jätetään auki, Lauri sihahti.

Ronjaa nauratti. Kukapa murtovaras tänne keskelle merta pääsisi.

– Mutta ennen kuin päästän teidät tutkimaan vapaasti upeaa saartamme, kysyisin, kuka haluaa minkäkin saunavuoron. Majakan pohjoispuolella sijaitseva sauna on alkuperäinen vuodelta 1907, ja uskokaa kun sanon, se on elämys. Vuorot alkavat alkuiltapäivästä ja viimeinen on yhdeksältä, Nils sanoi hymyillen aina vain.

Lapsiperhe nosti kätensä ylös ensin. Muut kursailivat kohteliaasti, tietenkin he saivat ensimmäisen vuoron.

– Mennäänkö tytöt ja pojat erikseen? Lauri kysäisi ja nosti kättään odottamatta vastausta.

Ilmeisesti mennään, Ronja naurahti.

Asuintilat, toinen kerros

14.45

Ronja nappasi kassinsa ja kulki muun porukan perässä majakan sisäänkäynnille. Majakkarakennus koostui kahdesta osasta: sylinterinmuotoisesta, taivaisiin ojentuvasta majakkatornista sekä sen kyljessä kiinni olevasta matalammasta, suorakaiteen muotoisesta monikerroksisesta rakennuksesta. Siellä sijaitsivat asuintilojen, ruokalan, kappelin ja ullakon lisäksi museo sekä pieni kioski.

Majakan sisäänkäyntiä kehystivät jyrkät graniittilohkareet. Ronja katsahti oviaukon yläpuolella olevaa kaiverrusta: 1906. Majakan rakennusvuosi. Nolla oli kuitenkin lähes täysin tuhoutunut, sen tilalla oli reikä. He tupsahtivat pääovesta näyttävään kierreportaikkoon, ja valo katosi hämärään. Portaat veisivät huoneisiin ja aina valohuoneeseen asti, jos jaksoi kivuta riittävän korkealle. Ronjan seurue kulki muun porukan perässä kasseineen toiseen kerrokseen.

Painavan oven takaa paljastui pitkulainen iso huone, jonka vastakkaisella seinällä olevasta valkopuitteisestä isosta ikkunasta pilkahteli meri ja pilvinen taivas. Asuinhuoneet sijaitsivat molemmin puolin tilaa. Lapsiperhe availi ulko-ovea lähimpänä vasemmalla sijaitsevaa ovea. Vastapäätä oli vain pieni

wc ja sen vieressä pieni aulatila. Milla ja Freddy majoittuivat lapsiperheestä seuraavaan huoneeseen, ja Anton ja Ansku sitä seuraavaan. Eläkeläiset jatkoivat matkaa käytävän perälle. Yksin reissussa oleva nainen oli ilmeisesti jo kadonnut omaan huoneeseensa. Ronja päätteli sen olevan pieni huone aulasta oikealle.

– Me ollaan ihan perällä, Lauri huikkasi Ronjalle ja ohjasi eteenpäin.

Ronja käveli perässä käytävän loppuun saakka, peräseinällä olevan suuren ikkunan luo. Ikkunasta avautuva maisema oli kuin maalaus: valtava pikselimäärä tummansinisen, purppuraisen liilan ja teräksenharmaan sävyjä, jotka yhteen liitettynä loivat kokonaisen maailman.

Huoneisto oli ikkunan vieressä eläkeläisiä vastapäätä. Ronja marssi sisälle kasseineen. Tummilla puuhuonekaluilla sisustettu ja kellertävällä tapetilla vuorattu asuinhuone oli yksinkertainen mutta lämpimän kutsuva. Vanhanaikainen mahonkisänky oli seinustalla, ja vastakkaisella puolella nökötti pieni sohva huoneen ainoan ikkunan läheisyydessä. Siinä voisi ottaa vaikka pienet nokkaunet tai lukea kirjaa.

Ronja käveli hitaasti ympäri huonetta aistien ja ihaillen sen tunnelmaa. Se oli täydellisen romanttinen, mutta karulla tavalta. Tilassa oli jotain ankaran puhdasta. Se oli täysin riisuttu kaikesta turhasta koristeellisuudesta. Meri ja kalliit riittivät, ne olivat kauniimpia kuin mitkään koriste-esineet tai tavarat.

Hän kurkkasi ulos ikkunasta, mutta pihamaa oli tyhjä. Toisin oli ollut ennen, Nilsin mukaan täällä oli ollut suorastaan ruuhkaa. Oli hullua kuvitella, että tässäkin huoneessa oli asunut joku majakanvartijoista perheineen, ahtautuneena muutamaan hassuun neliöön koko konkkaronkka. Ronjalla ja Laurilla olisi kahdestaan enemmän kuin ruhtinaallisesti tilaa.

– Ovea ei todella saa lukkoon. Nils ei puijannut, tavaransa pikavauhtia purkanut Lauri ihmetteli ovensuussa ja näpräsi lukkoa.

Ronja heitti kassinsa sohvalle ja istahti. Toisin kuin Lauri, hän oli sitä tyyppiä, joka ei jaksanut viikata vaatteitaan kaappiin yhtä yötä varten vaan kaiveli mieluummin tavaransa kassista sitä mukaa kun niitä tarvitsi. Yleensä kamat olivat lopuksi ympäri huonetta sotkuisissa kasoissa.

– Pelkäätkö, että joku tulee häiritsemään? Hiipii tänne keskelä yötä? Ronja naurahti.

Lauri katsoi Ronjaa pilke silmäkulmassa. Ronjan poskia kuumotti.

– Ehkä.

Ronja hymyili. He olivat seurustelleet vasta puoli vuotta, ja jännitys kutkutteli yhä vatsanpohjassa, kun Lauri katsoi häntä noin.

– Kuinkahan moni kehtaa käydä pyytämässä erillistä lukkoa? Se tuntuu jotenkin lähes epäkohteliaalta. Täällä on selvästi omat perinteensä, joista ei poiketa, Ronja vielä mietti.

Lauri jätti oven ja vaelsi ikkunan lähelle. Hän kurkkasi ulos ja arvioi maisemaa. Sitten hän kaivoi puhelimen taskustaan ja napasi muutamia kuvia.

– Joskus sitä miettii, että jättäisi vain kaiken ja muuttaisi jonnekin kauas. Johonkin tällaiseen saaristoidylliin. Tai pitäisikö alkaa purjehtia, Lauri puheli hajamielisesti.

Ronja naurahti.

– Se, että sulla on Cousteau-pipo, ei varsinaisesti tee susta vielä ihan ammattipurjehtijaa, Ronja sivalsi.

– Auts.

Puhelin miehen kädessä piippasi.

– Työviestejä, pakko vastata näihin, Lauri sanoi. Hän istahti

sängyn laidalle kännykkänsä kanssa ja kaivoi samalla kassistaan muistikirjan.

Ronja katsoi miestä vaivihkaa. Lauri oli järjestelmällinen työssään, ja Ronja oli huomannut, että mies teki aina muistiinpanoja. Mikään ei jäänyt Laurilta havaitsematta. Ronja itse oli lukenut miestä aluksi aivan väärin ja pitänyt tätä ylimielisenä ja ärsyttävänä. Kun he olivat tavanneet paikallislehden toimituksessa viime vuonna, Ronja oli seurustellut nuoruudenrakkautensa Villen kanssa, ja Lauri oli ollut vain Ronjan ärsyttävä esihenkilö. Käärmesaaressa tapahtuneiden murhien ja niistä uutisoinnin tiimellyksessä he olivat kuitenkin tutustuneet paremmin, ja yksi asia oli johtanut toiseen. Mies olikin osoittautunut aivan toisenlaiseksi kuin Ronja oli aluksi luullut.

Kovin syvälliseksi suhde ei ollut vielä ehtinyt muuttua, sillä molemmat halusivat välttää sen tarkempaa määrittelyä – työ vei tällä hetkellä molempia mennessään. Laurilla oli kova homma paikallislehden pitämisessä pinnalla, ja Ronja keskittyi uuteen uraansa freelance-toimittajana. Ensimmäinen iso feature-juttu viime kesänä oli ollut hyvä ponnahduslauta. Lauttasaaren myrkytysmurhat, niihin liittyneet parinkymmenen vuoden takaiset tapahtumat sekä Ronjan velipuolen kytkökset juttuun saivat paljon huomiota, ja artikkeli oli antanut Ronjalle lentävän lähdön uudella uralla. Mutta oli sillä ollut hintansakin, sillä yhteys velipuoleen oli katkennut – jos mitään yhteyttä oli alun alkaenkaan ollut.

– Sori, tuli vielä toinenkin, Lauri mutisi.

Sitä Ronja oli kyllä ihmetellyt jo monta kertaa, miksi Lauri piti niin innolla kiinni työstään pienessä paikallislehdessä, jossa mahdollisuudet olivat niin rajatut. Mies oli aiemmin työskennellyt valtakunnanmedioissa ja ulkomaankirjeenvaihtajanakin, mutta jostain syystä tämä istui pienessä paikallislehdessä kuin

tatti. Jos Laurilla oli jokin suunnitelma, hän ei ollut kertonut sitä Ronjalle.

Ronjakin kaivoi esiin puhelimensa. Yksi uusi WhatsApp-viesti. Ronja avasi sen, ja mustan labradorinnoutajan pehmeä kuono lävähti ruudulle.

Minnillä on vauhti päällä, täysin kotiutunut jo tänne. Tuskin saat sitä enää reissun jälkeen takaisin kotiin 🐾

Ronja naurahti ja vastasi itkunauruhymiöillä. Hänellä oli jo vähän ikävä koira, josta oli tullut aivan erottamaton osa hänen arkeaan ja elämäänsä. Minni oli hänen edesmenneen isänsä koira, ja osittain myös siksi side koiraan tuntui erityiseltä. Onneksi tämä reissu kestäisi vain yhden yön, eikä Minnin tarvinnut olla kauaa hoidossa. Ihan kuin koira siitä kärsisi, Ronja hymähti. Hän pisti vielä vastauksensa perään hassun koirameemin, jossa iso tanskandoggi on syönyt kaikki sohvatyyny ja katsoo kameraan kulmiensa alta syllisen näköisenä, tynnyn rippeet suupielistä roikkuen.

Ronja pani puhelimen taskuunsa ja vilkaisi Lauria. Mies näytti edelleen syventyneen työhömmiinsä. Ronja vilkuili sohvan vieressä olevaa kirjahyllyä, muttei löytänyt sieltä mitään mielenkiintoista. Niinpä hän kaivoi kassistaan oman muistivihkonsa odotellessaan. Hän avasi sen keskivaiheilta, johon oli kirjoittanut otsikoksi lyhyesti ja ytimekkäästi Majakka. Muistiinpanoja ei ollut vielä paljoa. Hän nappasi kynän kassin pohjalta ja kirjoitti ylös venematkan tunnelmat sekä muutaman avainsanan siitä, miltä majakka oli tuntunut heidän astellessaan sinne ensimmäistä kertaa. Hän kirjoitti myös muutaman selvitettävän asian, joista voisi irrota uutta kulmaa mahdolliseen artikkeliin.

- *Millaista on asua täällä?*
- *Millaisia salaisuuksia majakassa on? SELVITÄ*
- *Sotatilanne – olisiko siinä jotain uutta? Henkilökunta saattaa tietää jotain.*
- *Miten saa hissian ympäytyä mukaan?*
- *Kuka voisi kertoa salattuja asioita? KAIIVA TYYPPI*

Hän laski vihkonsa syliin. Jos hän alkaisi kokoamaan saaresta matkailujuttua, hänen pitäisi kerätä myös mahdollisimman paljon perustietoa ja yksityiskohtia paikan historiasta. Hänen pitäisi käydä tärkeimmät kohteet läpi vielä tänään, jotta saisi niistä omaehtoisen kokemuksen. Se on aina kiinnostavampaa kuin ulko-kohtainen selostus. Mutta mikä olisi jutun tulokulma? Ehkä hän voisi nostaa keskiöön majakalla pisimpään asuneen työntekijän elämän. Tai ehkä –

– Okei, valmista. Nyt syömään, Lauri keskeytti Ronjan ajatukset.

Mies heitti puhelimensa näyttävästi sängylle, käveli Ronjan luo ja ojensi kätensä. Hän nappasi kiinni Ronjan kädestä ja veti tämän luokseen. Katse oli lempeä.

- *Mennäänkö?*

Antonin ja Anskun huone

14.50

Antonin puhelin värisi taskussa. Viesti Oonalta.

Toivottavasti pääsitte perille. Täällä putiikki pystyssä. Ei mitään uutta.

Anton pudotti kassinsa huoneen eteiseen ja näpytti vastauksen työparilleen.

Täällä ollaan. Majakka on upea. En tosin ole varma, mitä teen täällä. Rentoutuminen, mitä se on?

Antonia huvitti vieläkin Oonan ilme, kun hän oli ilmoittanut ottavansa poikkeuksellisesti perjantain vapaaksi ja joutuvansa saaristoretkelle. Helsingin väkivaltarikosyksikön rikoskomisario Koivu ei ylimääräisiä lomaillut, ikinä. Nuorempana rikostutkijana Oona oli tottunut siihen, että Anton oli aina paikalla. Kun Oona oli tajunnut Antonin olevan tosissaan vapaansa kanssa, oli riemu revennyt, mutta piikittelyn sijaan Oona intoilikin kohteesta. Oonan mukaan paikka oli mieletön ja ainutlaatuinen, ja hän oli intoutunut kuvailemaan muitakin Varsinais-Suomen saaristokohteita, joihin pääsi veneellä – ja luetellut liudan ruotsinkielisiä paikannimiä. Anton oli kuunnellut vain puolella korvalla, kunnes Oona oli kertonut majakan ole-

van myös pariskuntien suosiossa. Se oli kuulemma todella romanttinen paikka.

Niinpä. Totta kai Oona oli aistinut Antonista, miten paljon kulunut vuosi oli riepotellut miestä. Se näkyi varmasti kilometrien päähän. Vauva-arki ja kaiken sovittelu, jatkuva säätäminen ja äärimmilleen kiristyneet hermot. Palikat eivät millään meinanneet osua kohdilleen. Työ väkivaltarikosyksikössä oli se, minkä Anton tunsi. Parisuhteen ja normaalin elämän kannattelu pikkulapsiperheessä repaleisine öineen sen sijaan tuntui mahdottomalta tehtävältä.

Jokaisesta asiasta piti neuvotella, kotona oli jatkuva kaaos, ja töissä krooninen unenpuute häiritsi keskittymistä. Riitoja ei koskaan ehditty sopia, vaan ne venyivät ja vanuivat ja leimahtelivat mitä typerimmistä syistä uudestaan. Erimielisyydet syntyivät yksittäisistä, yhdentekeivistä asioista ja kasvoivat päivien mittaan norsun kokoisiksi ongelmiksi. Tuntui, että he olivat kilometrien päässä toisistaan. Muuri kasvoi päivä päivältä korkeammaksi, ja silti kumpikin leikki, ettei nähnyt valtavaa seinää heidän välillään. Anton ei muistanut, milloin he olivat Anskun kanssa viimeksi tehneet jotain kahdestaan.

Päivät toistivat toisiaan tympeinä ja samanlaisina, eikä millään elämän osa-alueella päässyt loistamaan. Työ väkivaltarikosyksikössä oli ollut Antonin koko elämä, kunnes oikea arki kaikkine kommervenkkeineen oli tullut tielle. Nyt hän ei enää tiennyt, kuka oli tai missä oli hyvä. Kaikki tuntui keskinkertaiselta.

– Äiti laittoi viestin. Elmeri ei ollut syönyt oikein mitään. Onkohan se tulossa kipeäksi? Nyt kun mietin, niin se oli kyllä vähän vaisu aamulla. Ja RS-virusta on nyt liikkeellä –

– Ehkä sille ei vain maistunut. Se oli ihan terve, kun lähdettiin. Sun äiti on tehnyt pitkän uran päiväkodissa, se jos kuka osaa hoitaa mitä tahansa lapsiin liittyvää, Anton vastasi.